

Kendelse af 26. april 2023 i faglig voldgift 2023-132:

**Fagligt Fælles Forbund
Kampmannsgade 4
1790 København V**
(konsulent Silas Klein Jensen)

mod

Dansk Industri Overenskomst III

for

**UAB Vixero
Partizanu g. 61-806
49282 Kaunas
Litauen**
Dansk RUT-reg.nr. R0038039
(advokat Mathias Staugaard Nielsen)

1. Uoverensstemmelsen

Den indklagede virksomhed, UAB Vixero, er en litauisk virksomhed, som er registreret i det statslige Register for udenlandske tjenesteydere (RUT), og som har udstationeret medarbejdere til midlertidigt arbejde i Danmark, i 2021 bl.a. til udførelse af murerarbejde på byggepladsen Carsten Niebuhrs Gade 10, 1577 København V. Som medlem af den danske arbejdsgiverorganisation Dansk Industri Overenskomst III havde virksomheden forpligtet sig til at aflønne sine udstationerede medarbejdere i overensstemmelse med Murer- og Murerarbejdsmands-overenskomsten (i det følgende: Overenskomsten), en kollektiv overenskomst indgået mellem Dansk Industri Overenskomst III (tidligere Dansk Byggeri) og fagforeningen Fagligt Fælles Forbund. Hovedspørgsmålet under sagen er, om virksomheden har aflønnet sine medarbejdere i overensstemmelse med Overenskomsten, eller om virksomheden har betalt de udstationerede medarbejdere for lidt, med den virkning, at fagforeningen kan forlange det beløb betalt, som

virksomheden har sparet ved at betale sine medarbejdere mindre end, hvad virksomheden var forpligtet til mindst at betale efter Overenskomsten.

2. Påstande

Klager, Fagligt Fælles Forbund (i det følgende: 3F), har nedlagt påstand om, at den indklagede virksomhed, UAB Vixero, til 3F skal betale 511.699,11 kr., subsidiært 454.927,76 kr., alt med procesrente fra den 21. marts 2023 (dato for indgivelse af klageskrift).

Indklagede, Dansk Industri Overenskomst III (i det følgende: DIO III eller DI) for UAB Vixero (i det følgende: Vixero), har nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært om betaling af et mindre beløb end påstået af klager.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 20. april 2023 forhandlet for en faglig voldgiftsret, som er etableret i henhold til reglerne i lovbekendtgørelse nr. 1003 af 24. august 2017 om Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter (arbejdsretsloven) kapitel 2. Den faglige voldgiftsret er nedsat med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand (udpeget efter parternes fælles anmodning i henhold til arbejdsretslovens § 27 af Arbejdsrettens formand, højesteretsdommer Oliver Talevski, ved Arbejdsrettens brev af 14. marts 2019) og følgende partsudpegede medlemmer: forhandlingssekretær Jacob Scavenius, 3F, og chefkonsulent Erling Olsen, DI. Under forhandlingen har klager været repræsenteret af konsulent Silas Klein Jensen, 3F, og indklagede af advokat Mathias Staugaard Nielsen, DI.

Virksomheden er, trods behørigt indkaldt, udeblevet fra den mundtlige forhandling uden meddelelse eller begrundelse.

Der er under den mundtlige forhandling afgivet forklaring af faglig sekretær A og faglig sekretær B, begge 3F/Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening.

Da der efter forelæggelse, procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var enighed om eller flertal for en afgørelse, træffes denne af opmanden, jf. arbejdsretslovens § 28, stk. 1, 2. pkt.

4. Overenskomstgrundlaget

Som nævnt er der mellem arbejdsgiverorganisationen DIO III og fagforeningen 3F indgået en kollektiv overenskomst for bl.a. murerarbejde, Overenskomst 2020 for murer- og murerarbejdsmandsarbejde (Overenskomsten).

4.1. Processuelle sagsoplysningsbestemmelser i Overenskomsten

Der er i Overenskomstens § 70 bestemmelser om udenlandske medarbejderes løn- og arbejdsforhold. Ifølge § 70, stk. 1, er formålet med disse bestemmelser at sikre, at arbejde omfattet af Overenskomsten foregår på dennes vilkår. Såfremt 3F påviser omstændigheder, som giver anledning til at formode, at Overenskomstens bestemmelser ikke bliver overholdt, skal der på begæring af 3F afholdes ”et omgående organisationsmøde mellem overenskomstparterne, jf. § 70, stk. 6 og 7.

Om organisationsmødet er det bestemt, jf. § 70, stk. 7, at ud over overenskomstparterne, 3F og Dansk Byggeri, skal hvervgiver på arbejdet og den udførende underentreprenør deltage, og mødet skal afholdes inden 48 timer, medmindre andet aftales. På mødet (et såkaldt 48 timers-møde) skal alle relevante baggrundsoplysninger fremlægges, og det påhviler entreprenøren på mødet ”at bevise, at overenskomstens bestemmelser overholdes”, jf. § 70, stk. 8.

Opnås der ikke på organisationsmødet enighed om, at Overenskomsten overholdes, kan spørgsmålet videreføres til afgørelse ved faglig voldgift, jf. § 70, stk. 13. Den faglige voldgiftsret skal efter stk. 15 ”tage stilling til om overenskomstens bestemmelser er overholdt på grundlag af de oplysninger, der er forelagt voldgiftsretten, og i det omfang det er muligt et eventuelt efterbetalingskrav”.

Overenskomstparterne har i et Protokollat af 17. august 2022 om forståelsen af disse bestemmelser om oplysningspligt og bevis præciseret, at i tilfælde, hvor virksomheden ikke har fremlagt ”alle relevante baggrundsoplysninger” på organisationsmødet eller efterfølgende, og sagen bliver videreført til faglig voldgift, skal virksomheden fremlægge de nævnte relevante baggrundsoplysninger for den faglige voldgiftsret. Undlader virksomheden at opfylde denne oplysningspligt under behandlingen af sagen ved faglig voldgift, kommer tvivl om faktum, som kunne have været undgået ved virksomhedens fremlæggelse af ”alle relevante

baggrundsoplysninger”, virksomheden til skade i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler om processuel skadevirkning og bevis.

4.2. Materielle bestemmelser om løn og arbejdsvilkår i Overenskomsten

Efter fagretlig praksis på overenskomstområdet kan 3F indtale et efterbetalingskrav og et såkaldt differencekrav. For sine medlemmer har 3F et efterbetalingskrav svarende til forskellen mellem den faktisk udbetalte løn og den løn, der tilkommer de pågældende medlemmer efter deres ansættelsesaftaler og Overenskomsten. 3F har endvidere et differencekrav svarende til den besparelse, som virksomheden har opnået ved at have betalt de øvrige medarbejdere mindre, end hvad virksomheden efter Overenskomsten mindst var forpligtet til at betale.

Hvad løn- og arbejdsvilkår angår, bestemmer Overenskomsten bl.a., at den normale effektive ugentlige arbejdstid er 37 timer, der fordeles på ugens 5 første hverdage, jf. § 8. Den minimale timeløn ved tidlønsarbejde pr. 1. marts 2022 var 133,40 kr., jf. § 16, stk. 1 – for murersvende med et timetillæg i værktøjsgodtgørelse på 3,10 kr. til såvel akkord som timelønsarbejde, jf. § 16, stk. 6. Efter § 23, stk. 1, udføres ”alt nyt arbejde” i akkord. Til medarbejdere med mindst 1 måneds anciennitet i virksomheden betales for murer- og murerarbejdsmandsarbejde et akkordafsvinstillæg til minimallønnen på 20,00 kr., jf. § 27, stk. 2. Som forskudsbetaling på akkordarbejde skal mindst udbetales minimallønssatsen ”tillagt akkordafsvinstillæg”, § 27, stk. 3.

Arbejde mellem normal arbejdstids ophør og normal arbejdstids begyndelse er overarbejde, jf. § 14, stk. 1. Medarbejderne skal være villige til at udføre overarbejde, ”når det er nødvendigt”, jf. § 14, stk. 5, som indeholder en nærmere angivelse af, hvornår overarbejde kan anses for nødvendigt. Overarbejde betales for de første 3 timer med et tillæg på 50 % og for efterfølgende timer og for timer på lørdage med 100 % beregnet af den overenskomstmæssige minimale timeløn excl. værktøjsgodtgørelse.

Overenskomsten indeholder regler, hvorefter lønnen for arbejde udløser en række obligatoriske løntillæg: feriegodtgørelse 12,5 %, søgnehellidags- og feriefridagsbetaling 12,90 % og arbejdsgivers bidrag til pension og sundhedsordning 8,15 % (af løn plus de to foranstående tillæg).

Hvor medarbejderne efter aftale med virksomheden må overnatte ude, skal arbejdsgiver efter § 11, stk. 4, betale ”udgifter til hotel og fortæring (i rimelig standard)” og til dækning af ”udgifter til små fornødenheder” betale ”i henhold til Ligningsrådets gældende satser”.

Overenskomstparterne, DIO III og 3F, er enige om, at Vixero som medlem af DIO III er forpligtet til ved udstationering af murere til udførelse af murerarbejde i Danmark omfattet af den kollektive overenskomst, Murer- og murerarbejdsmandsoverenskomsten, indgået af DIO III med 3F at efterleve vilkårene om løn og arbejdsvilkår i denne overenskomst, og at det gælder, hvad enten de pågældende murere er medlemmer af 3F eller ej. Parterne er endvidere enige om, at 3F ifølge fagretlig praksis på overenskomstområdet for ikke-medlemmers vedkommende ved Vixeros tilsidesættelse af Overenskomstens bestemmelser om løn og arbejdsvilkår ved faglig voldgift kan forfølge et krav svarende til virksomhedens besparelse ved ikke at aflønne de uorganiserede udenlandske arbejdstagere med det, som den efter Overenskomsten minimalt skulle have betalt.

Hvad overenskomstparterne er enige om i tvister om overenskomstbaserede rettigheder og pligter, er organisationernes medlemmer bundet af. Organisationerne disponerer med hjemmel i medlemsforholdet med bindende virkning for medlemmerne i alle tvister, der angår anvendelsen af overenskomsten, jf. herved arbejdsretslovens § 23, stk. 1, 1. pkt.

5. Sagsforløbet

5.1. På byggepladsen Carsten Niebuhrs Gade 10, 1577 København V, opfører Danske Bank et nyt hovedsæde med Per Aarsleff A/S som hovedentreprenør. I efteråret 2021 havde en underentreprenør et dansk murersjak på pladsen. Da en litauisk virksomhed, UAB Vixero, med et litauisk murersjak kom til, og 3F's A ikke ved besøg på pladsen kunne få oplysning om deres løn- og arbejdsforhold, anmodede 3F med henvisning til Overenskomstens § 70 i brev af 8. oktober 2021 DI om et organisationsmøde herom.

5.2. Organisationsmødet blev afholdt den 1. november 2021. Det fremgår af referatet, at der – ud over repræsentanter for organisationerne, DI og 3F – deltog repræsentanter for følgende virksomheder:

- Murersvendenes Aktieselskab: C og D,
- Heimdal Project ApS: E,
- UAB Vixero: F.

Det hedder i referatet:

“Heimdal oplyste, at de har entreprisen med Murersvendene Aktieselskab A/S. Heimdal har ikke egne folk på pladsen, men benytter UAB Vixero til udførelsen af murerarbejdet.

Murersvendene Aktieselskab laver aftaler med Heimdal pr. platform på byggepladsen inkl. diverse opmurings- og nedrivningsarbejde.

UAB Vixero har været på pladsen siden 6. september 2021 og forventer at være færdige på pladsen omkring jul.

UAB Vixero har 4 medarbejdere beskæftiget på pladsen. Det har været de samme medarbejdere på byggepladsen i hele perioden:

- G.
- H.
- J.
- K.

UAB Vixero oplyste, at arbejdstiden er fra kl. 7.00 til kl. 16-17.00 i hverdagene. Der arbejdes nogle gange om lørdagen ca. fra kl. 8.00 til kl. 13.00-14.00. Virksomheden bekræftede, at de udførte arbejde lørdag den 18. september 2021.

I hverdagene holdes der to pauser af et kvarter og en halv times spisepause for egen regning.

Om lørdagen holdes der alene spisepause af en halv times varighed. Pausen er betalt af virksomheden.

Virksomheden står for bolig til medarbejderne i Roskilde, og de kører til pladsen i virksomhedens bil.

Medarbejderne lægger mellem 100-400 sten pr. dag pr. mand, og får 15 kr. pr. sten. Timelønnen udgør 200 kr. pr. time ved nedrivningsarbejde.

Virksomheden laver arbejdstidsplaner en gang om måneden (uden afslutningstidspunkt), som medarbejderne følger. Medarbejderne sender ugesedler en gang om ugen. Medarbejderne har været hjemme i nogle weekender siden september og en medarbejder er hjemme nu pga. sygdom.

Virksomheden sender følgende dokumentation for medarbejderne på den pågældende plads til DI DIO III, som videresender til 3F senest på torsdag den 4. november 2021:

- Lønsedler
- Ugesedler/stenopgørelse
- Ansættelseskontrakter
- uddannelsesbeviser
- Dokumentation for betaling af pension til PensionDanmark og feriegodtgørelse
- Arbejdstidsaftaler
- Entrepriseraftale mellem UAB Vixero og Heimdal.”

5.3. På baggrund af den fremsendte dokumentation vedrørende september og oktober 2021, bl.a. dagsedler og lønsedler samt arbejdsplan, var det 3F's opfattelse, at den litauiske virksomheds medarbejdere ikke blev aflønnet, som de skulle efter Overenskomsten, og at virksomheden herved havde opnået en besparelse for de to måneder på 157.442,40 kr. Med henvisning hertil anmodede 3F i brev af 25. november 2021 DI om et opfølgende organisationsmøde. Beregninger og opgørelse af kravet var medsendt som bilag, denne sags bilag J1-J4..

5.4. Nyt organisationsmøde om de litauiske murere på pladsen blev afholdt den 29. november 2021. Ifølge referatet deltog i mødet alene repræsentanter for organisationerne. Det hedder i referatet:

”Firmaet havde d.d. meldt afbud til mødet.

På mødet blev den af 3F fremsendte opgørelse og dokumentation gennemgået.

Parterne er enige om, at de fremsendte arbejdstidsplaner ikke opfylder formkravet i henhold til overenskomsten § 10, da den ikke er fremsendt til godkendelse i den lokale 3F i København hvor murersvendene er organiseret.

Parterne er yderligere enige om, at det overarbejde der er udført på arbejdspladsen er i strid med overenskomstens arbejdstidsbestemmelser herunder blandt andet lørdagsarbejdet den 18.09.21, 02.10.21 samt 09.10.21. Der er endvidere ikke betalt overtidsbetaling i strid med overenskomstens § 14.

Virksomheden skal senest 14 dage fra d.d. fremsende en redegørelse herunder dokumentation for de datoer / timer hvor der er anført poseopfyld i 3F's opgørelse. Der er tale om i alt 511 timer hvor de 4 medarbejdere tilsyneladende ikke har været til stede på arbejdspladsen. Der skal betales kr. 200 pr. time for

disse timer, medmindre virksomheden kan dokumentere, at der er udført arbejde på andre arbejdspladser og betalt løn herfor.
...”

Om arbejdstidsplanerne har organisationerne under den mundtlige forhandling samstemmende henvist til, at det efter Overenskomstens § 10 er muligt lokalt mellem virksomhed og medarbejdere at aftale varierende ugentlig arbejdstid, således at der arbejdes mere end 37 timer i nogle uger, mindre (eventuelt slet ikke) i andre, når blot den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid over en forud fastlagt periode på højst 10 uger er 37 timer. En sådan aftale skal efter § 10, stk. 5, godkendes af den lokale 3F-afdeling, inden den aftalte periode påbegyndes. Overenskomstparterne er enige om, at en sådan godkendelse er en gyldighedsbetingelse, at den indklagede virksomhed, Vixero, ikke havde en sådan godkendelse, og at konsekvensen heraf er, at Overenskomstens almindelige arbejdstidsregler (37 timer om ugen) var gældende.

Om overarbejde har overenskomstparterne under den mundtlige forhandling samstemmende henvist til Overenskomstens § 14, stk. 5, hvorefter overarbejde skal være ”nødvendigt”. Overenskomstparterne er enige om, at der ikke på byggepladsen har foreligget omstændighederne, som har kunnet opfylde Overenskomstens krav herom. Overarbejdet har derfor været overenskomststridigt. Overenskomstparterne har under den mundtlige forhandling endvidere erklæret, at de er enige om, at den indklagede virksomhed for det udførte overarbejde ikke har betalt overarbejdstillæg, hvad den efter Overenskomsten var forpligtet til.

Den kravopgørelse, som 3F havde udarbejdet og fremsendt inden mødet, omfatter ugerne 35-43 2021. I de uger, hvor den enkelte medarbejder ikke har fået løn for 37 timer, indgår differencen mellem 37 timer og det antal timer, der er betalt løn for, i 3F’s opgørelse som timer, der skulle have været betalt løn for (såkaldt poseopfyld). Overenskomstparterne er enige om, at det for de fire medarbejdere i perioden sammenlagt drejer sig om 511 timer, som der ikke foreligger timesedler for, og som der ikke er betalt løn for. Overenskomstparterne er endvidere enige om, at de på organisationsmødet aftalte, at den indklagede virksomhed, Vixero, skulle fremkomme med dokumentation for disse timer, og at virksomheden intet er fremkommet med. Overenskomstparterne er derimod uenige om, hvad der er meningen med og konsekvensen af udsagnet i referatet om, at ”der skal betales kr. 200 pr. time for disse timer, medmindre virksomheden kan dokumentere, at der er udført arbejde på andre arbejdspladser og betalt løn derfor”.

5.5. Da 3F efter dette opfølgingsmøde, hvor virksomheden, Vixero, ikke mødte op, havde yderligere spørgsmål og krav, anmodede 3F med henvisning hertil i brev af 22. marts 2022 om nok et opfølgende organisationsmøde. Af brevet fremgår bl.a., at 3F havde beregnet et nyt krav på 502.957,54 kr., herunder et krav vedrørende kost og logi på 297.920 kr. Det hedder i brevet herom bl.a., at kravet er beregnet ud fra virksomhedens egne registreringer i RUT-registeret af, hvornår virksomheden har arbejdet på pladsen, og at kravet udgør virksomhedens besparelse ved ikke at overholde Overenskomsten vedrørende løn i perioden fra 1. september til 7. december 2021. Brevet var vedlagt beregninger og opgørelse. Brevet indeholder desuden en opregning af yderligere dokumentation, som ønskes af 3F, bl.a.:

”3F har konstateret, at der ikke er kontonumre på lønsedlerne. Virksomheden skal dokumentere, at den har betalt lønnen herunder ferie, SH og pension til medarbejderne.

...

Virksomheden skal dokumentere, at medarbejderne har optjent feriepengebeløb og procenter som vist på lønsedlerne. samt at ferien er udbetalt og afholdt jf. gældende regler.

...

Virksomheden skal dokumentere, at den har betalt udgifter til hotel, fortæring og småfornødenheder for sine medarbejdere. Herunder en oversigt over, hvornår medarbejderne har været i landet.”

5.6. Opfølgende organisationsmøde blev afholdt den 3. maj 2022. I referatet hedder det:

” Trods behørig indkaldelse mødte virksomheden ikke op. DIO III tager forbehold over de af 3F fremsendte opgørelser. Virksomheden skal senest 72 timer fra d.d. fremsende den i begæringen ønskede dokumentation.”

5.7. Sagen er herefter indbragt for faglig voldgift ved klageskrift af 21. marts 2023.

6. De fremkomne oplysninger om løn og arbejdsvilkår mv.

6.1. Der er fremlagt såvel litauiske som danske ansættelseskontrakter for fire medarbejdere: G, H, J og K.

Den litauiske ansættelseskontrakt (”Darbo sutartis”) foreligger i en dansk oversættelse. Den er dateret 1. september 2021. Ifølge kontrakten sker ansættelse som ”bygningsarbejder-murer” til

”timeløn på 26,67 euro i timen, betaling for en mursten udgør 2 euro”, kontraktens pkt. 1.3. Ansættelsen er tidsubegrænset, pkt. 2. Ansættelse sker til ”seks dages arbejdsuge”, pkt. 4. ”Såfremt deltidsansættelse ikke er fastsat i henhold til arbejdsretlig lovgivning eller parterne ikke kan enes om deltid, antages det, at den aftalte arbejdstid er på 40 timer om ugen”, pkt. 4. Ansættelseskontrakten ”træder i kraft, og medarbejderen påbegynder arbejde: den 1. september 2021”, pkt. 7. Som et særligt vilkår gælder: ”ved udstationering betales diæter fra 50% til 100%. Der betales diæter og bonus”, pkt. 6.

Den danske kontrakt, ”Ansættelsesbevis/Employment contract”, er også dateret den 1. september 2021. Den er udfærdiget på dansk og engelsk. Ifølge kontrakten er de fire ansat pr. 1. september 2021 som ”Murer”. Om løn hedder det. ”Den personlige timeløn udgør på ansættelsestidspunktet ved timelønsarbejde 200 DKK”. Der er i rubrikken vedrørende arbejdsmarkedspension krydset af ved ”Ja/Yes”. Om timetal er rubrikken ”Antal arbejdstimer ved deltidsbeskæftigelse” udfyldt med 37 timer om ugen. Det er angivet, at en kollektiv overenskomst mellem Dansk Byggeri (nu DIO III) og 3F gælder for ansættelsesforholdet, men ikke hvilken.

Ifølge Overenskomstens § 6, stk. 1, skal medarbejdere ved ansættelse skriftligt gives oplysning om vilkårene for ansættelsen. Der skal gives mindst samme oplysninger som indeholdt i det som bilag 2 til Overenskomsten vedhæftede ansættelsesbevis. Det vedhæftede ansættelsesbevis indeholder en rubrik til udfyldelse med oplysning medarbejderens pengeinstituts navn og registreringsnummer samt medarbejderens kontonummer. Den indklagede virksomheds danske ansættelsesbevis indeholder ikke oplysninger om medarbejderens pengeinstitut. Sådanne oplysninger indgår heller ikke i den litauiske ansættelseskontrakt.

6.2. Om Vixeros opgave på pladsen Carsten Niebuhrs Gade er der fremlagt en ”aftaleseddel” mellem Heimdal Project ApS og UAB Vixero. Aftalen er underskrevet den 15. september 2021, men om start på arbejdet er det angivet: ”Start-up 06-09-2021”. Det hedder i aftalen bl.a., at den angår ”Brickwork”, ”Correct fitted bricks incl. isolation, binders, steel support, etc. Washing and cleaning of work area incl. platforms”, og at ”Drawings handed over”. Der er aftalt en pris, som er udeladt “... DKK/Brick”. Vixero “provides labor and all necessary hand tools for the task”, Murersvendens Aktieselskab ”supplies all materials for work performed, welfare available, scaffolding/lifts/platform and use of Manitou”.

6.3. Der er fremlagt for hver af de fire murere en medarbejderaftale indeholdende en arbejdstidsplan for månederne september (start mandag den 6.), oktober og november (slut tirsdag den 30.). Der er ingen forskel mellem de fire mureres planer. Samtlige mandag-fredage i perioden skal alle fire efter planerne arbejdede 8 timer pr. dag i hele perioden. De skal desuden arbejde 4 timer 3 lørdage (18. september, 2. og 9. oktober). Det giver for hver af dem 156 timer i september, 176 timer i oktober og 176 timer i november. Planerne er opstillet måned for måned, uge for uge, dag for dag.

6.4. Der er fremlagt dagsedler i form af en udfyldt formular, ”Dagrapport”, med Murersvendenes Aktieselskabs navn og logo. Formularen er udfyldt med angivelse af dag og dato, arbejdsplads, navnene på de litauiske murere på pladsen (angivet som ”Danske Bank”) den pågældende dag, hver enkelt begyndelses- og sluttidspunkt den pågældende dag, pausetid (om nogen) samt antal mursten (om nogen).

F.eks. er det for mandag den 6. september 2021 angivet, at der var tre mand på pladsen (G, H og J), alle i tidsrummet 6:30-15:30, ”1 Hour Break per person”, ”no bricks”. Der er ingen dagseddel for tirsdag den 7. september 2021. For onsdag den 8. september er det angivet, at to var på arbejde (J og H), begge 7:00-16:00, ”1 Hour Break per person”, ”Bricks 2 x 50 100”. For torsdag den 16. september 2021 er det angivet, at de var fire på pladsen (de tre nævnte og K), at de alle arbejdede 7:00-16:00, ”1 Hour Break per person”, ”Bricks 4 x 175 700”. For lørdag den 2. oktober 2021 er det angivet, at tre var på pladsen (G, H og K), og at de alle arbejdede 8:00-12:30.

I september 2021 var der 22 mandag-til-fredage, 4 lørdage. I oktober var der 21 mandag-til-fredage, 5 lørdage. For september 2021 er der dagsedler for 14 mandag-til-fredage og 1 lørdag (den 18.), der er ingen dagsedler for følgende mandag-til-fredage: 1.-3., 7., 21.-24. og 30. For oktober er der dagsedler for 18 mandag-til-fredage og 2 lørdage (den 2. og 9.), der er ingen dagsedler for følgende mandag-til-fredage: 12., 25. og 29.

Der er dagsedler for i alt 35 dage. Efter dagsedlerne har de været fire på pladsen i 15 dage, tre i 16 dage, to i 3 dage og en i 1 dag.

6.5. Der er fremlagt lønsedler for månederne september og oktober 2021 for de fire litauiske murere. På lønsedlerne indgår akkordarbejde med en sats på 14,88 kr. i september og 15,00 kr.

i oktober og timeløn med en sats på 200,00 kr. Der er ikke betalt overtidstillæg i nogen af månederne til nogen af medarbejderne. På lønsedlerne optræder ”Rejsegodtgørelse” med en sats på 350,00 og ”udbetalt beløb” mellem 3.500 kr. og 7.350 kr.

Der er ikke på lønsedlerne nogen angivelse af udbetaling til bankkonto, ligesom der ikke er fremlagt anden form for dokumentation for betaling.

Lønsedlerne angiver ud for ”Ferieberettigende løn 2021” et beløb for ”Perioden” (den periode, lønsedlen angår) og et beløb for ”År til dato”. For perioden september måned 2021 er det laveste beløb 12.536 kr. (K) og det højeste 22.793 kr. (G). For ”År til dato” er det laveste beløb 117.760 kr. (K) og det højeste 149.272 kr. (J).

6.6. Efter Overenskomsten skal virksomheden som arbejdsgiver indbetale pensionsbidrag til pensionsselskabet PensionDanmark for medarbejdere, som har arbejdet under kollektiv overenskomst med DIO III mv. i 6 måneder, jf. Overenskomstens § 36. I 2021 er der ifølge en erklæring af 7. september 2022 fra Pension Danmark indbetalt bidrag for de fire litauiske murere for følgende måneder i 2021:

- G.: februar-oktober,
- J.: januar-oktober,
- H.: februar-juni, august-oktober,
- K.: marts-september.

6.7. Fra RUT-databasen er der fremlagt en udskrift af, hvad den indklagede virksomhed har indberettet. Ifølge denne arbejdede virksomheden på byggepladsen Carsten Niebuhrs Gade 10 i perioden 6. september-7. december 2021 med 2-4 medarbejdere.

Af udskriften fremgår i øvrigt, at virksomheden har arbejdet på en lang række pladser. Vedrørende f.eks. oktober 2021 har virksomheden indberettet yderligere i kortere eller længere tid at have arbejdet på følgende pladser med følgende antal medarbejdere:

- Agertoften, Solrød: 2-4,
- Ammendrup Park, Gribskov: 5-9,
- Brovangsvej, Helsingør: 2-4,
- Delosvej, København: 5-9,
- Garnisonsvej, Furesø: 5-9,

- Jonstruphøj, Furesø: 2-4,
- Kong Svends Vej, Egedal: 5-9,
- Kongelysvej, Høje-Taastrup: 2-4,
- Tjørnevej, Hørsholm: 2-4.

7. Klagers kravopgørelse

Klagers opgørelse af kravet bygger på, at den indklagede virksomhed har haft fire murere til arbejde på pladsen fra den 1. september 2021 til den 7. december 2021.

Ved opgørelsen af, hvad virksomheden skulle have betalt, er der med hensyn til lønsats taget udgangspunkt i en sats for timelønsarbejde på 200 kr. pr. time og for akkordlønsarbejde på 15 kr. pr. mursten.

Med hensyn til arbejdsmængde er grundlaget den opgørelse vedrørende september og oktober 2021, som klager udarbejdede i forbindelse med organisationsmødet den 29. november 2021 ud fra de dagsedler og lønsedler med angivelse af antal timer og antal mursten, som den indklagede virksomhed havde afleveret.

Forud for mødet havde klager for hver medarbejder i sagens bilag J1-J4 ud fra de indleverede dagsedler og lønsedler foretaget en opgørelse af antal præsterede arbejdstimer, poseopfyld, stenantal og akkordtimefortjeneste. Akkordtimefortjenesten er beregnet ud fra dagseddeloplysning om timetal og stenantal, f.eks. giver 8 timer og 175 sten en timefortjeneste på 337,50 kr. ($175 \times 15 : 8 = 337,50$), 8 timer og 50 sten en timefortjeneste på 93,75 kr. ($50 \times 15 : 8 = 93,75$). Med hensyn til poseopfyld er udgangspunkt taget i en arbejdsuge på 37 timer fordelt med 7,5 timer om dagen mandag-torsdag og 7 timer fredag. På mandag-fredage med færre eller ingen timer, er det manglende antal timer op til henholdsvis 7,5 og 7 opført som poseopfyldstimer; det gælder uanset, om det drejer sig om 2 timer en enkelt dag, en enkelt dag i løbet af en uge eller flere sammenhængende dage og uger.

Forud for mødet havde klager endvidere ud fra opgørelsen af arbejdstimer, poseopfyld og akkordtimefortjeneste (akkordtimefortjeneste omregnet til et gennemsnit uge for uge) i sagens bilag J1-J4 opgjort, hvad der for hver af de fire murere ud fra de nævnte lønsatser skulle have været betalt med tillæg, dvs. først med tillæg for overarbejde (hvor der har været arbejdet mere

end det nævnte antal timer mandag-fredag eller arbejdet lørdag) og dernæst med tillæg i form af feriegodtgørelse, søgnehellidags- og feriefridagsgodtgørelse samt pensionsbidrag.

Fra det samlede beløb havde klager fratrukket alle oplyste beløb på lønsedlerne, både løn, pension, SH/FF og feriepenge.

Den samlede opgørelse førte til et krav på 157.442,40 kr.

Dette krav indgår i den nu foretagne opgørelse. Opgørelsen er udvidet med krav for perioden 1. november-7. december 2021. Da der ikke er fremkommet dagsedler eller lønsedler for denne periode, har klager ud fra den tidligere opgørelse for perioden 1. september-31. oktober 2021 beregnet besparelsen pr. dag i denne periode for hver af de fire murere. Herefter er der for hver af de fire murere beregnet en samlet besparelse ud fra, at der i perioden 1. november-7. december 2021 er 27 arbejdsdage mandag-fredag. Det samlede beløb er tillagt det tidligere opgjorte krav, hvorved fremkommer et samlet krav på 261.379,11 kr.

Hertil kommer et krav på 250.320 kr. vedrørende udgifter til logi, fortæring og småfornødenheder. Beløbet er fremkommet ud fra, at der er 98 kalenderdage i tidsrummet 1. september-7. december 2021, og at hver af de fire murere pr. dag ud fra statens takster i 2021 i diæter skulle have 760 kr. (logi 228 kr., kost og småfornødenheder 532 kr.), dvs. 74.480 kr. (98 x 760). Sammenlagt giver dette 297.920 kr. Herfra er imidlertid trukket, hvad hver enkelt ifølge de udleverede lønsedler har modtaget i rejsegodtgørelse, henholdsvis 10.500 kr., 12.250 kr., 10.850 kr. og 14.000 kr., så det samlede krav vedrørende diæter bliver 250.320 kr.

Den subsidiære påstand adskiller sig fra den principale ved, at poseopfyldstimerne ikke indgår med en timelønsats på 200,00 kr., men på 153,95 kr.

8. Parternes hovedsynspunkter

8.1. Klager har navnlig anført, at det må komme den indklagede virksomhed til skade, at den har undladt at bidrage loyalt til sagens oplysning og uden grund er udeblevet fra den mundtlige forhandling. Den indklagede virksomhed har ikke aflønnet medarbejderne på pladsen korrekt efter Overenskomsten, således som det er aftalt på organisationsmødet den 29. november 2021, og som den indklagede virksomhed er bundet af. Opgørelse af besparelsen ved ikke at efterleve Overenskomsten skal ske på grundlag af den aftalte løn og poseopfyld som aftalt på

organisationsmødet. Den betalingspligt, parterne på mødet var enige om, er en pligt ikke kun over for medarbejderne, men over for overenskomsten og dermed for klager. Poseopfyld indgår i beregningen for de tidsrum, hvor medarbejderne ifølge dagsedlerne ikke skulle have været til stede på byggepladsen, men hvor den indklagede virksomhed ikke er fremkommet med oplysning om, at de skulle have arbejdet på andre pladser, som aftalt på mødet den 29. november 2021. Klager har herved henvist til kendelse af 4. januar 2013 i faglig voldgift FV2012.0152, 3F mod Dansk Byggeri for DK Totalentreprise ApS, og kendelse af 3. december 2014 i faglig voldgift FV 2014.0066, 3F mod Dansk Byggeri for JOBco ApS. De fire murere var udstationeret fra Litauen og har derfor krav på dækning af udgifter til logi, kost og småfornødenheder. Den rejsegodtgørelse, som fremgår af lønsedlerne for september og oktober 2021 er helt utilstrækkelig. Når virksomheden ikke trods gentagne opfordringer og anledninger har godtgjort at have stillet kost og logi af passende standard til rådighed, skal der i overensstemmelse med fagretlig praksis på området betales diæter efter statens satser.

Den subsidiære påstand adskiller sig fra den principale ved, at poseopfyldstimerne ikke indgår med den aftalte timelønssats, men med Overenskomstens mindstesats incl. værktøjsgodtgørelse og akkordafsavnstillæg (130,90 kr. + 3,05 kr. + 20,00 kr.).

8.2. Indklagede har navnlig anført, at sagen ikke er en sag om efterbetaling af individuelt aftalt løn til medlemmer af 3F, men en sag om, hvad den indklagede virksomhed har sparet ved ikke at betale uorganiserede medarbejdere, hvad arbejdet efter Overenskomsten mindst skulle have været aflønnet med. Det er Overenskomstens mindstebetalingssats, som er afgørende for, hvad der efter Overenskomsten mindst skulle have været betalt, ikke individuelt aftalte lønsatser. Der er ikke i det fagretlige forløb truffet aftale om en opgørelse af besparelse ud fra, hvad der individuelt er aftalt om løn. Akkordafsavnstillægget indgår ikke i minimallønnen efter Overenskomsten, i hvert fald ikke de første fire uger.

Det er endvidere DI's opfattelse, at det er en betingelse for at opnå "poseopfyld", at der skal have været ret og pligt til at arbejde i tidsrummet, og arbejdskraften skal dokumenterbart have været stillet til rådighed for arbejdsgiver. Klager har ikke godtgjort kravene om poseopfyld. Indklagede har herved henvist til afgørelse af 11. marts 2019 i faglig voldgift, 3F mod Dansk Byggeri for O.J. Vedsted's Gulvservice ApS.

I øvrigt er det vanskeligt for DI materielt at forholde sig til klagers påstande og anbringender, herunder opgørelsen af kravet, da den indklagede virksomhed, UAB Vixero, trods gentagne henvendelser og opfordringer har undladt at fremkomme med en stillingtagen til klagers påstande og anbringender, herunder dokumentation og oplysninger i forhold til de antagelser om arbejdets art og omfang og arbejdstidens placering, som klager har lagt til grund for opgørelsen af kravet.

Det gøres gældende, at medarbejderne på pladsen ikke har været ansat alene til arbejde på pladsen i Carsten Niebuhrs Gade, men har været ansat i virksomheden, hvorfor fravær fra pladsen kan skyldes arbejde andetsteds. Der er ikke grundlag for at pålægge virksomheden at skulle betale udgifter til logi, kost og småforbrødsudgifter. Det er ikke godtgjort, at murerne er udsendt fra Litauen og ikke har søgt ansættelse til arbejde i Danmark. Desuden stillede virksomheden bolig til rådighed.

9. Opmandens begrundelse og resultat

9.1. Sagens problemstilling og bedømmelsesgrundlag

Den indklagede virksomhed, UAB Vixero, er hjemmehørende i Litauen. Virksomheden har ansat litauiske murere på litauiske kontrakter og i forbindelse med arbejde i Danmark udfærdiget danske ansættelsesbeviser for disse murere. Virksomheden har på et organisationsmøde den 1. november 2021 oplyst, at den havde fire litauiske murere på byggepladsen Carsten Niebuhrs Gade 10 i København, og at disse murere havde hjemme i Litauen. Det lægges derfor til grund, at murerne har været udstationeret til at arbejde for virksomheden i Danmark.

Den indklagede virksomhed var som medlem af arbejdsgiverorganisationen DIO III forpligtet til at aflønne de udstationerede murere under arbejde i Danmark i overensstemmelse med den kollektive overenskomst, Murer- og murerarbejdsmandsoverenskomsten 2020, indgået mellem DIO III og fagforbundet 3F. De pågældende murere er ikke medlemmer af fagforbundet 3F, som derfor ikke på deres vegne kan forfølge krav om efterbetaling af, hvad de efter ansættelsesaftale og overenskomst måtte have krav på. Virksomheden har imidlertid over for 3F været forpligtet til at efterleve Overenskomsten også i forhold til uorganiseret arbejdskraft, herunder de udstationerede, litauiske murere. Det er en konsekvens heraf, at 3F, hvis virksomheden betaler mindre, end hvad den efter Overenskomsten mindst skulle have betalt,

over for virksomheden har krav på betaling af den besparelse, den har opnået i forhold til, hvad den mindst skulle have betalt efter Overenskomsten.

For afgørelse af en tvist herom er det afgørende, hvilken arbejdsmængde/arbejdstid de udsendte medarbejdere har krav på vederlæggelse for, hvilken betaling de efter Overenskomsten mindst havde krav på, og hvad de faktisk har modtaget i vederlag.

Erfaringsmæssigt er det for en virksomhed i byggebranchen i almindelighed ganske enkelt at redegøre pålideligt, sammenhængende og fyldestgørende for en nyligt afsluttet entrepris i forhold til efterlevelse af den gældende kollektive overenskomst: Hvad gik opgaven ud på, hvilke medarbejdere deltog i arbejdet i hvor mange timer hvornår, hvad fik de i vederlag i form af løn, feriegodtgørelse, søgnehelligdags- og feriefridagsgodtgørelse, pensionsbidrag, kørepenge osv., og hvor meget blev indsat på deres bankkonti. For en virksomhed, som følger Overenskomstens regler om ugesedler fra medarbejderne og specificerede lønsedler, er det i reglen uproblematisk at fremlægge dokumentation for arbejdsomfang og vederlag.

I den foreliggende sag er der af den indklagede virksomhed fremlagt en del materiale, som ikke på nogen måde kan anses for at udgøre en pålidelig, sammenhængende og fyldestgørende redegørelse. Virksomheden har valgt kun at deltage i et indledende møde og er derefter konsekvent udeblevet fra den fagretlige behandling trods behørigt indkaldt. Virksomheden er også uden oplysning om gyldig grund udeblevet fra sagens mundtlige forhandling. Virksomheden har herved valgt ikke at ville bidrage til sagens oplysning ved afgivelse af forklaring med kendskab til størrelsen af det rejste krav og beregningen af dette, herunder antagelserne vedrørende arbejdsomfang/arbejdstid, udbetalt løn og pligt til godtgørelse af udgifter til kost, logi og småfornødenheder. Virksomheden har i det hele klart tilsidesat sin overenskomstmæssige pligt til at bidrage til sagens oplysning, hvorfor tvivl om faktum, som kunne være undgået ved, at virksomheden havde bidraget til sagens oplysning, som den skulle, kommer virksomheden til skade i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler om processuel skadevirkning og bevis.

9.2. Arbejdsperiode

Parterne er uenige om, hvornår ansættelsesforholdene under Overenskomsten skal anses for begyndt. Klager mener, at deres ansættelse på danske vilkår er indledt pr. 1. september 2021 som angivet i de danske ansættelsesbeviser. Indklagede mener, at de først er udstationeret til

arbejde i Danmark den 6. september 2021, og at de først fra den dag er underlagt danske overenskomstforhold.

Hertil bemærker opmanden:

Efter det, som er oplyst om den indklagede virksomheds indbetaling af pensionsbidrag for de fire murere til PensionDanmark i 2021 forud for indgåelsen af ansættelseskontrakt pr. 1. september 2021, må ansættelse pr. 1. september 2021 anses for sket i fortsættelse af et eksisterende ansættelsesforhold med udstationering til Danmark. Der er endvidere ikke grundlag for at anse ansættelse sket alene til arbejde på en bestemt byggeplads, ansættelse må anses for sket til arbejde for virksomheden under udstationering i Danmark. Det er for afgørelsen af, hvornår ansættelse er sket med virkning fra, derfor uden betydning, at virksomhedens arbejde på pladsen Carsten Niebuhrs Gade 10 først begyndte den 6. september 2021 som indberettet af virksomheden til RUT-registeret og noteret i referatet af organisationsmødet den 1. november 2021, hvori deltog repræsentanter for ikke blot den indklagede virksomhed, men også fra de ordregivende virksomheder Heimdal og Murersvendenes Aktieselskab.

I overensstemmelse med virksomhedens indberetning til RUT-registeret anses virksomhedens arbejde på pladsen for afsluttet den 7. december 2021.

9.3. Besparelse vedrørende løn mv.

9.3.1. Arbejdstid september-oktober 2021

Der er ingen uenighed om, at de timer, der er opført på de dagsedler, som er udleveret af den indklagede virksomhed, sagens bilag O, indgår i en opgørelse af den arbejdstid, som skal aflønnes. Parterne strides om berettigelsen af at medtage 511 poseopfyldstimer i opgørelsen af de fire mureres præsterede arbejdstid i september og oktober 2021.

Efter Overenskomsten er den ugentlige arbejdstid 37 timer fordelt på ugens fem første dage. Det betyder, at murerne fra den 1. september 2021 havde både ret og pligt til uge for uge at arbejde 37 timer, som kan anses for passende fordelt med 7,5 timer mandag-torsdag og 7 timer fredag.

Det gælder også for dagene 1.-3. september 2021. Virksomheden har intet oplyst om disse dage, hvor den ifølge indberetning til RUT-registeret arbejdede på andre pladser end pladsen i Carsten Niebuhrs Gade.

Om arbejdet på pladsen i Carsten Niebuhrs Gade hedder det i organisationsmødereferatet af 1. november 2021, at virksomheden ”har 4 medarbejdere beskæftiget på pladsen”, og at det ”har været de samme medarbejdere på byggepladsen i hele perioden”. Om arbejdet på pladsen har virksomheden fremlagt aftaler med hver af de fire murere, hvorefter de hver især i hele perioden 6. september-30. november skulle arbejde 8 timer de første fem hverdage i alle uger (og 4 timer tre lørdage). Der har således ikke været planlagt fravær hverken i kortere eller længere tid med mulighed for frihed hjemme i Litauen. Der er intet oplyst, som giver særligt holdepunkt for at antage, at de ikke skulle have været til rådighed for arbejde som planlagt.

Om deres arbejde foreligger der ikke andre oplysninger end de dagsedler og lønsedler for september og oktober 2021, som virksomheden har fremlagt. Dagsedlerne er ikke individuelle, men omfatter alle den pågældende dag – der foreligger ingen oplysninger om, hvorledes de er udarbejdet. Ifølge ansættelseskontrakterne var murerne månedslønnede. De fremlagte lønsedler er for lønperioderne 01.09.2021-30.09.2021 og 01.10.2021-31-10.2021. Der er to lønposter – en for akkordarbejde, sats 15,00, en for timeløn, sats 200,00 – og grundlaget er i harmoni med oplysningerne på dagsedlerne. Det har formodningen mod sig, at der for samme lønperiode skulle være udarbejdet yderligere lønsedler og på den måde være betalt for yderligere arbejde de pågældende måneder. Der foreligger ikke oplysninger, som giver grundlag for at antage, at der skulle være betalt mere end det, som fremgår af lønsedlerne. Om det, der fremgår af lønsedlerne er betalt, har virksomheden trods gentagne opfordringer og anledninger undladt at dokumentere; en indhentet udtalelse fra PensionDanmark viser, at der er indbetalt pensionsbidrag med beløb for september og oktober 2021 som angivet på lønsedlerne.

Den indklagede virksomhed har med fuldstændig indsigt i, hvad der ligger bag poseopfyldstimerne – hvilke medarbejdere, hvilke dage og hvilke timetal – trods gentagne opfordringer og anledninger i det hele valgt at undlade på nogen måde at bidrage til sagens oplysning og afklaring. Og uanset uenigheden mellem overenskomstparterne om, hvad der er meningen med og konsekvensen af udsagnet om poseopfyld i referatet af organisationsmødet den 29. november 2021, må udsagnet i hvert fald forstås som udtryk for overenskomstparternes

enighed om, at timerne skal anses som lønberettigende arbejdstimer, hvis den indklagede virksomhed ikke fremkommer med oplysninger, som fører til en anden bedømmelse. Virksomheden er ikke fremkommet med sådanne oplysninger eller overhovedet med oplysninger til belysning af forholdet.

På denne baggrund lægges det ved opgørelsen af den lønberettigende arbejdstid i september og oktober 2021 for de fire murere til grund, at den ud over timerne på dagsedlerne skal omfatte de poseopfyldstimer, som indgår i klagers opgørelser af arbejdstid for hver af de fire murere i sagens bilag J1-J4.

Den arbejdstid, der skulle have været betalt for, udgør herefter ved en sammentælling af alle timerne i bilag J1-J4 i alt 1.268,5 timer. Heraf er 24,5 50 %-overarbejdstimer, 40 100 %-overarbejdstimer.

9.3.2. Den overenskomstmæssige mindstebetaling for arbejdstid september-oktober 2021

Klager har i sin opgørelse af, hvad der efter Overenskomsten mindst skulle have været betalt til de enkelte murere i september og oktober 2021 foretaget en opdeling i normaltimer, akkordtimer, poseopfyld, overtid 50%, overtid 100%. Normaltimer og poseopfyld indgår i opgørelsen med 200,00 kr. pr. time. Akkordtimer indgår uge for uge med en gennemsnitlig ugentlig akkordfortjeneste beregnet ud fra opgørelsen heraf dag for dag med akkordarbejde i bilag J1-J4. Overtid 50% indgår med satsen 65,45 kr., overtid 100% med satsen 130,90 kr.

Indklagede har anført, at alle normaltimer, poseopfyld og akkordtimer ved opgørelsen af den indklagede virksomheds eventuelle besparelse skal indgå med Overenskomstens minimaltimeløn, da det krav, klager kan stille, er et krav om, hvad der er af besparelse i forhold til, hvad der efter Overenskomsten mindst skulle have været betalt.

Hertil bemærker opmanden:

Ved opgørelse af, hvad der efter Overenskomsten mindst skulle have været betalt, skal der efter praksis ses bort fra, hvad der er aftalt om løn, og det må gælde ikke blot en aftalt personlig timeløn, men også hvad der måtte være aftalt om akkordløn. Det betyder, at den timeløn, som der skal tages udgangspunkt i, er ”den minimale timeløn ved tidlønsarbejde” i 2021 på 130,90 kr., jf. Overenskomstens § 16, stk. 1, med det faste timetillæg for værktøjsgodtgørelse på 3,05 kr., Overenskomstens § 16, stk. 6, i alt 133,95 kr. Da de fire murere havde mindst 1 måneds

anciennitet i virksomheden, skal der hertil tillægges akkordafsnstillæg med 20 kr. for at nå frem til den løn, der i sagen mindst skulle betales efter Overenskomsten, jf. herved kendelse af 17. oktober 2017 i faglig voldgift FV2016.0136 mellem 3F og Dansk Byggeri (nu DIO III) for Bolig-Isolering.dk ApS. Udsagnet i referatet af organisationsmødet den 29. november 2021, hvor arbejdet stadig foregik på pladsen, om betaling af 200 kr. pr. time for poseopfyldstimerne må forstås som gående på, hvad der skulle betales til de fire medarbejdere, og kan ikke forstås som et udsagn om, hvilken timesats der skulle lægges til grund ved opgørelsen af klagers eventuelle krav på betaling af, hvad virksomheden havde sparet i forhold til mindstebetalingen efter Overenskomsten.

Det følger heraf, at de nævnte 1.269,5 timer mindst skulle have været aflønnet med 153,95 kr. pr. time, i alt 195.440 kr.

Hertil kommer tillæg for overarbejde. Overarbejde udløser efter Overenskomsten tillæg på henholdsvis 50 % og 100 % af ”den overenskomstmæssige minimale timeløn excl. værktøjsgodtgørelse”, dvs. tillæg på henholdsvis 65,45 kr. og 130,90 kr., jf. Overenskomsten § 14, stk. 1 og 3. De timer, som ifølge klagers opgørelser er belagt med overarbejdstillæg, er timer ud over 7,5 timer ugens første fire dage eller ud over 7 timer fredage (50 %) og timer på lørdage (100 %). Timerne indgår derfor med de nævnte tillæg i beregningen af besparelsen i forhold til minimumsbetalingen efter Overenskomsten. Der ikke gjort indsigelse mod opgørelsen af overarbejdstimerne i bilag J1-J4. Ved en sammentælling af overarbejdstimerne i bilag J1-J4 er der 24,5 50 %-timer og 40 100 %-timer. Det samlede overarbejdstillæg udgør herefter 6.840 kr.

Der skulle altså efter Overenskomsten for arbejdstid mindst have været betalt 202.280 kr.

Hertil kommer de obligatoriske tillæg efter Overenskomsten: feriebetaling, søgnehellidags- og feriefridagsbetaling samt pensionsbidrag, som til sammen udgør rundt regnet 35 %, hvilket giver en samlet minimumsbetaling på rundt regnet 273.000.

9.3.3. Hvad virksomheden har betalt for september og oktober 2021

Klager har ved opgørelsen af besparelsen, som det fremgår af sagens bilag J1-J4, fratrukket samtlige beløb, der ifølge lønsedlerne og oplysning fra PensionDanmark er eller fremstår som betalt eller optjent og godskrevet de fire murere i form af løn, feriebetaling, søgnehellidags-

og feriefridagsbetaling samt pensionsbidrag. Sammenlagt er i alt 239.387,75 kr. anset for betalt og fratrukket.

9.3.4. Konklusion vedrørende besparelse for så vidt angår løn

På denne baggrund er konklusionen, at den indklagede virksomhed i løn mv. for arbejdet i september og oktober 2021 har opnået en besparelse ved at betale mindre end, hvad der mindst skulle have været betalt efter Overenskomsten, som passende kan fastsættes til 33.600 kr.

Denne besparelse er opnået i en periode med 43 mandag-fredage, dvs. at virksomheden i gennemsnit pr. dag ved beskæftigelse af de fire murere har opnået en samlet besparelse på 781 kr. pr. dag.

En tilsvarende besparelse pr. dag må antages for opnået i perioden 1. november-7. december, som den indklagede virksomhed ingen oplysninger har fremlagt om. Der er i den periode 27 mandag-fredage svarende til en samlet besparelse på 21.087 kr.

Den samlede besparelse vedrørende løn mv. kan herefter passende opgøres til 54.000 kr.

9.4. Besparelse vedrørende logi, kost og småfornødenheder

De udstationerede litauiske murere var udsendt til arbejde i Danmark, og det ligger i aftalen herom, at de måtte overnatte uden for deres hjem. De var derfor omfattet af Overenskomstens § 11, stk. 4, hvorefter virksomheden skal betale ”udgifter til hotel og fortæring (i rimelig standard)” samt ”udgifter til små fornødenheder i henhold til Ligningsrådets gældende satser”.

Henvisningen til ”Ligningsrådets gældende satser” er en henvisning til de særlige skatteregler, hvorefter en arbejdsgiver kan udbetale skattefri rejsegodtgørelse til kost, logi og småfornødenheder, når en ansat rejser i forbindelse med arbejdet. Det er en forudsætning, at medarbejderen har en fast bopæl og et midlertidigt arbejdssted så langt væk, at overnatning hjemmefra er nødvendigt. Rejsegodtgørelse (diæter) udbetales skattefrit efter standardsatser. I 2021 var satsen for logi 228 kr. og for kost og småfornødenheder 532 kr., i alt 760 kr.

Overenskomsten findes i overensstemmelse med arbejdsretlig praksis at måtte forstås således, at i tilfælde, hvor medarbejderen er omfattet af § 11, stk. 4, og hvor arbejdsgiveren ikke har sørget for ”hotel og fortæring”, må konsekvensen være, at medarbejderen har krav på

udbetaling af diæterne til kost og logi efter statens takster, som dækker situationen, hvor medarbejderen selv sørger for kost og logi.

I sagen er den indklagede virksomhed gentagne gange blevet opfordret til at dokumentere, at den har afholdt udgifter eller betalt diæter til de udstationerede murere i overensstemmelse med Overenskomstens § 11, stk. 4. Virksomheden har på organisationsmødet den 1. november 2021 oplyst, at den ”står for bolig til medarbejderne i Roskilde”. Nærmere oplysninger herom foreligger ikke. Den nævnte oplysning kan ikke anses som fornøden dokumentation for logi af rimelig standard. Virksomheden har haft både opfordring og anledning til at oplyse sagen på dette punkt.

Det lægges på denne baggrund til grund, at virksomheden ikke har stillet logi af rimelig standard til rådighed og ikke har afholdt udgifter til kost, logi og småfornødenheder eller betalt diæter ud over de beløb til rejsegodtgørelse, som fremgår af lønsedlerne for september og oktober 2021.

Den besparelse, som virksomheden har opnået herved i forhold til minimumsbetaling efter Overenskomsten, findes passende at kunne opgøres med udgangspunkt i, at virksomheden mindst skulle have betalt diæter i overensstemmelse med statens takster, dvs. 760 kr. pr. dag pr. mand.

Da arbejdet må anses for planlagt uden anden frihed end weekendfri i perioden, findes det ikke at kunne kritiseres, at klager har lagt til grund, at besparelsen angår periodens 98 kalenderdage, svarende til i alt 297.920 kr.

Med fradrag af rejsegodtgørelse på lønsedlerne, i alt 47.600 kr., udgør besparelsen herefter 250.320 kr.

9.5. Samlet konklusion

Den indklagede virksomhed findes herefter ved underbetaling i forhold til, hvad der efter Overenskomsten mindst skulle have været betalt, at have opnået en besparelse, som passende kan ansættes til 304.000 kr. Den indklagede virksomhed skal betale dette beløb til klager.

Thi bestemmes:

UAB Vixero, RUT-reg.nr. R0038039, skal inden 14 dage til Fagligt Fælles Forbund betale 304.000 kr. med procesrente fra den 21. marts 2023.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl